

thì cô đều “học tập trung và hiệu quả tối đa”. Mấy năm trở lại đây, khi “đời sống sinh viên bớt khó khăn” thì laptop mặc nhiên trở thành “công cụ hỗ trợ” đặc biệt hiệu quả cho nhiều sinh viên trong việc tự học, tự tìm tài liệu. Tâm Nhiên (sinh viên Khoa Báo chí & Truyền thông, Trường ĐHKHXH&NV) khoe: “Minh có một địa chỉ rất thú vị để học bài và sáng tác, đó là một quán cà phê wifi trên đường Nguyễn Chí Thanh. Điểm đặc biệt ở quán này đó là khách đến uống cà phê và chỉ nói tiếng Anh...”.

Học ở quán đâu chỉ hiệu quả khi ta “học một mình” mà nhiều nơi, quán còn trở thành lớp học. Đó là trường hợp của Quán “Vô thường” trên đường Hoàng Hoa Thám. Bấy lâu nay, đây được xem như là nơi hội ngộ của sinh viên và những người quan tâm tới Hán Nôm. Quán chỉ bán trà vào buổi tối còn ban ngày, cứ 3 buổi/tuần, nơi đây biến thành lớp học chữ Hán miễn phí, do một “thầy giáo” hiện đang là sinh viên Bộ môn Hán Nôm, Khoa Văn học, Trường ĐHKHXH&NV “đứng lớp”. Vào ngày Chủ nhật, “Vô thường” quán còn có thêm lớp học thư pháp với học phí “tùy tâm” dành cho những người muốn tu luyện tay nghề môn “họa chữ”.

“TIỆN ĐÀU... HỌC ĐẤY!”

Nhiều bạn sinh viên đã vui vẻ trả lời câu hỏi của chúng tôi như vậy. Sinh viên của thời này không nhất thiết cứ phải lên giảng đường hay thư viện mới học được bài. Có những bạn trẻ lựa chọn cách rất độc đáo đó là mua vé tháng liên tuyến xe buýt rồi cứ khi nào rảnh rỗi thì vừa đi ngắm phố phường, vừa học bài... Một bạn sinh viên năm cuối Trường ĐHKHTN bộc bạch rằng, cậu rất thích đi sưu tầm những không gian thuận lợi cho việc học chẳng hạn như “Trung tâm Văn hóa Pháp 24 Tràng Tiền, Hà Nội - ở đó có hội trường, có bàn ghế có thể ngồi học rất thích...”. Công viên cũng được liệt kê vào danh sách những chỗ để các bạn trẻ tìm đến học bài. “Học ở ghế đá công viên, ngồi giữa thiên nhiên thích hơn rất nhiều việc xếp hàng cả mấy chục phút đồng hồ chờ thư viện mở cửa...” - điều đó có là lựa chọn của bạn?

>> VĂN TRƯƠNG MINH

PHÁT BIỂU Ý KIẾN - CHUYỆN LẠ CHỖ GIẢNG ĐƯỜNG

NGẠI PHÁT BIỂU SẼ GÓP PHẦN HÌNH THÀNH NÊN NHỮNG CON NGƯỜI THIẾU TỰ TIN TRONG GIAO TIẾP. TRONG MỘT MÔI TRƯỜNG HỌC TẬP, SINH HOẠT BÌNH ĐẲNG NHƯ GIẢNG ĐƯỜNG MÀ KHÔNG DÁM NÓI LÊN Ý KIẾN CỦA MÌNH THÌ LÀM SAO CHÚNG TA CÓ ĐỦ TỰ TIN ĐỂ ĐƯƠNG ĐẦU VỚI NHỮNG VẤN ĐỀ PHỨC TẠP CỦA CUỘC SỐNG...?

SINH VIÊN ĐI HỌC HAY ĐI DỰ GIỜ?

Thật đáng suy nghĩ khi việc sinh viên lười phát biểu ý kiến đang là tình trạng phổ biến diễn ra ở khắp các giảng đường đại học hiện nay. Dạo quanh một vòng các lớp học, các bạn có thể tận mắt chứng kiến những giờ học buồn tẻ, chỉ có giáo viên thuyết trình, còn sinh viên thì ngồi “chăm chú” lắng nghe như đi dự giờ! Tệ hơn nữa thì nằm ngủ, nói chuyện phiếm, ăn quà vặt... Thậm chí trong các giờ thảo luận nhóm, hầu hết sinh viên lại coi đó không phải là chuyện của mình. Thi thoảng mới có một vài người giơ tay phát biểu ý kiến xây dựng bài. Điều đáng nói là tại sao vấn đề này đã tồn tại từ rất lâu, đến nỗi người ta đã coi lười phát biểu là một căn bệnh trầm kha của sinh viên mà chúng ta vẫn chưa có một cái nhìn thật sự đúng đắn về nó...

1001 LÝ DO ĐỂ LƯỜI PHÁT BIỂU

Bạn N.P.Hải (Khoa Kinh tế - ĐHQG TP.HCM) trên một diễn đàn đã thổ lộ: “Ngành học của tôi đòi hỏi sự năng động, sáng tạo và táo bạo rất lớn. Ấy thế mà khi thầy cô yêu cầu sinh viên phát biểu ý kiến, mãi chẳng có cánh tay nào giơ lên trong khi các câu hỏi đều không quá khó. Điều này ảnh hưởng khá lớn đến không khí học tập trong lớp. Sinh viên thì cảm thấy áp lực, còn giáo viên cũng chán nản vì chỉ có sự làm việc một chiều”. Vậy vì đâu mà sinh viên chúng ta “không

chịu” phát biểu ý kiến trong giờ học?

Trước hết từ phía sinh viên, nhiều bạn có quan niệm rất kì cục là: Chuyện phát biểu ý kiến là chuyện của ai đó chứ không phải của mình. Mình không phát biểu thì sẽ có người khác... P.H (sinh viên K26 Truyền hình, Học viện BC&TT) thì cho rằng: “Hầu hết đều không muốn mình là người đầu tiên. Đây là tâm lý khá phổ biến vì mình thấy khi có ai đó đã giơ tay phát biểu ý kiến rồi và thấy cô tiếp tục hỏi thì lại có khá nhiều người xung phong”.

Nhiều bạn do bản tính nhút nhát, không dám phát biểu vì run, vì sợ sai sẽ bị bạn bè cười nhạo. Hay như K.L (sinh viên Trường ĐHDL Phương Đông) thì nói với vẻ ngán ngẩm: “Hồi đầu năm thứ nhất mình cũng hăng hái phát biểu trong giờ học. Nhưng rồi có mấy bạn cứ xì xào bàn tán bảo mình ra vẻ ta đây. Dần dần mình cũng nản, chẳng muốn nói nữa!”

Nhiều thầy cô bị “ức chế” vì mỗi khi mình đưa ra câu hỏi là y như rằng sinh viên cúi đầu im thin thít, động viên rồi răn đe đủ kiểu mà không có ai chịu mở miệng. Cuối cùng đành phải cầm danh sách lớp và chỉ định bất kì. Dù biết như thế là gượng ép nhưng cũng chẳng còn cách nào.

NHỮNG CHỦ NHÂN TƯƠNG LAI “NHÚT NHÁT”

Ai cũng dễ dàng nhận thấy: việc lười phát biểu ý kiến trong giờ học có ảnh hưởng lớn đến hiệu quả học tập của sinh viên vì họ chỉ tiếp thu kiến thức một cách thụ động, cứ đi theo lối mòn có sẵn mà không có sự chủ động suy nghĩ, tìm tòi, trao đổi với giáo viên và bạn bè. Nhưng ít ai nghĩ sâu xa hơn: Từ việc ngại phát biểu ấy sẽ góp phần hình thành lên những con người thiếu tự tin trong giao tiếp và trước đám đông. Trong một môi trường học tập, sinh hoạt bình đẳng như giảng đường mà không dám nói lên ý kiến của mình thì làm sao chúng ta có thể chắc chắn họ sẽ có đủ tự tin đương đầu với những vấn đề phức tạp của cuộc sống, trong môi trường công sở lắm bon chen, đủ tự tin để bày tỏ và bảo vệ chính kiến của mình?

Để cải thiện tình trạng này đòi hỏi mỗi sinh viên phải nhận thức rõ ràng về việc mình học cho ai và thường xuyên phát biểu ý kiến sẽ đem lại những lợi ích như thế nào. Điều chúng ta có thể ghi nhận khi học tập cùng với sinh viên nước ngoài là ý thức tự lập và tính tự giác rất cao. Họ học để có kiến thức chứ không phải để đối phó. Trong giờ học, họ sôi nổi phát biểu ý kiến, tham gia

tranh luận, không ngần ngại hỏi thầy cô những vấn đề mà họ chưa hiểu. Một khi nhận thức của sinh viên về vấn đề này còn chưa thông và chưa chủ động tham gia phát biểu xây dựng bài học, làm cho không khí lớp học sôi nổi thì cho dù cách dạy của giáo viên có hay đến mấy đi chăng nữa cũng không thể đạt được hiệu quả như mong muốn.

Bên cạnh đó, giảng viên cũng đóng vai trò không nhỏ trong việc cải thiện “căn bệnh” này. Nhiều thầy cô dù biết rằng một trong những lí do khiến sinh viên lười phát biểu là do cách dạy của mình chưa phù hợp nhưng vẫn không có nhiều thay đổi.

Muốn sinh viên hưởng ứng sôi nổi trong giờ học, bản thân mỗi thầy cô phải tìm ra được một phương pháp dạy sao cho hấp dẫn. Chúng ta vẫn cần những lúc “thầy giảng trò nghe” nhưng các giảng viên cũng cần phải cập nhật thông tin về đời sống xã hội, đưa ra các tình huống thực tế để kích thích sinh viên tư duy từ đó tạo ra sự trao đổi thảo luận giữa thầy cô với sinh viên và giữa các sinh viên với nhau. Đồng thời tạo điều kiện cho sinh viên có càng nhiều buổi thảo luận, làm việc nhóm và thuyết trình trước lớp càng tốt nhằm giúp họ đoàn kết hơn, phát huy hết khả năng sáng tạo, làm việc nhóm của mình.

Một đất nước mà thế hệ trẻ không tự tin vào bản thân, không dám bày tỏ và bảo vệ ý kiến của mình thì lạc hậu là điều không thể tránh khỏi. Xin được kết thúc bài viết này bằng lời phát biểu của ông John Goodman, giám đốc chương trình đạo tạo doanh nghiệp trường đại học tổng hợp Nam California: “Có rất nhiều phẩm chất hình thành nên một nhà doanh nghiệp thành công, trong đó phải kể đến yếu tố: Bạn có tự tin vào khả năng của mình không”.

>> ĐỖ VIẾT HÙNG